

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“). Návrh zákona sa predkladá v súlade s Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky na roky 2020 až 2024, v ktorom sa vláda Slovenskej republiky zaviazala zlepšiť prístup k spravodlivosti a taktiež sa zaviazala realizovať analýzu rekodifikácie občianskeho procesného práva a podľa potreby navrhnúť zmeny právnej úpravy.

Platná a účinná právna úprava v zákone č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) a v zákone č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) obsahuje povinnosť vecne odôvodniť odpor proti platobnému rozkazu. Ak žalovaný uplatnený nárok spochybňuje, musí sa podľa súčasnej právnej úpravy brániť podaním odporu s vecným odôvodnením. Vecné odôvodnenie odporu spočíva predovšetkým v uvedení argumentov, ktoré závažným spôsobom spochybňujú žalobcom uplatnený nárok, v pripojení listín na ktoré sa odvoláva a označení dôkazov, ktorými sa majú preukázať tvrdenia žalovaného. Pokiaľ odpor nie je vecne odôvodnený, súd v súvislosti s absenciou vecného odôvodnenia nevyzýva žalovaného na doplnenie, resp. opravu odporu. Požiadavka vecného odôvodnenia odporu môže spôsobovať pre spotrebiteľov ťažkosti (napríklad potreba v relatívne krátkom čase vyhľadať právnu pomoc). Môže nastať prípad, kedy si spotrebiteľ vyhotoví odpor na základe svojich osobných znalostí práva, v dôsledku čoho môže byť odpor súdom odmietnutý ako nedostatočne odôvodnený, čo môže znamenať automatickú prehru v spore, nakoľko platobný rozkaz, ktorý súd odmietol má účinky právoplatného rozsudku (je exekučným titulom).

Cieľom návrhu zákona je tak prehodnotenie právnej úpravy upomínacieho konania podľa zákona o upomínacom konaní a konania o platobnom rozkaze podľa Civilného sporového poriadku v súvislosti s povinnosťou súdu prihliadať na postavenie žalovaného ako spotrebiteľa pri vecnom odôvodnení odporu a v dôsledku uvedeného posudzovať vecné odôvodnenie odporu miernejšie. Súd posudzuje vecné odôvodnenie odporu miernejšie vo vzťahu k odmietnutiu odporu.

Vzhľadom na skutočnosť, že upomínacie konanie a konanie o platobnom rozkaze podľa Civilného sporového poriadku sú skrátené konania, v ktorých rozhodnutie vydáva predovšetkým vyšší súdny úradník, návrhom zákona sa má zároveň zabezpečiť posúdenie a právny názor sudcu vo veciach v ktorých sa predpokladá posúdenie spotrebiteľskej zmluvy alebo zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou s ohľadom na existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré ešte neboli posudzované v už právoplatne skončenom konaní.

Právnu úpravou sa má zabezpečiť kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré doposiaľ neboli posudzované v súdnom konaní sudcom, tak aby sa zabránilo ich súvislému uplatňovaniu a zároveň sa má zlepšiť prístup k spravodlivosti pre spotrebiteľov.

Legislatívna aktivita sa realizuje na základe výhrad Európskej komisie týkajúcich sa súladu vnútroštátnej právnej úpravy s judikatúrou Súdneho dvora EÚ v spotrebiteľských veciach (EUP(2020)9731).

Návrhom zákona sa ďalej zjednocuje právna úprava procesného postupu v upomínacom konaní podľa zákona o upomínacom konaní a v konaní o platobnom rozkaze podľa Civilného sporového poriadku pri určení procesnoprávnej skutočnosti, ktorou nastáva zrušenie platobného rozkazu.

Návrh zákona nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, vplyvy na životné prostredie, na služby pre občana, na informatizáciu spoločnosti ani podnikateľské vplyvy. Možno očakávať pozitívne sociálne vplyvy.

Návrh zákona nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a je v súlade s právom Európskej únie.